

Коллекція художньої кераміки музею містить близько 5 тис. експонатів. Найдавнішими є зразки побутової кераміки, що сягають пізньотрипільського періоду (2100–1700 рр. до Р.Х.). Вагоме місце в цій збірці посідають дві теракотові фігурки: скульптурні зображення жінки й баранчика.

Широко представлені в музеї керамічні вироби середини XVIII ст. й до наших днів з відомих осередків гончарства Покуття (Коломия) та Гуцульщини (Косів, Пістинь, селище Кути Косівського району).

Гончарні твори належать до найбільш знакових явищ у художній творчості жителів Підкарпаття. Найпоширенішим було виробництво вжиткового посуду: мисок, тарелів, дзбанків, колачів, літарів (свічників) та кахлів для печей.

Збірка кераміки Коломиї налічує понад тисячу (1041) творів і представлена виробами невідомих народних майстрів та творами випускників Коломийської гончарної школи (1876–1914).

Для розпису давньої коломийської кераміки властиві стилізовані рослинно-геометричні мотиви, утворені крапками, колами, коловими хвилястими лініями, меандрами тощо. Майстри використовували двокольорову зелено-коричневу гаму на білому тлі й навпаки та техніку ріжкового розпису (фляндрування). І вперше на кахлях (середина XIX ст.) спостерігаємо поєднання двох технік: риткування (графічний фігуративний малюнок) і фляндрування.

Народні традиції коломийської кераміки продовжували відомі гончарі кінця XIX — початку XX ст.: Войцех і Кароль Славіцькі, Антон Марійчук, Кароль Санойца та ін. Створення Коломийської гончарної школи та її участь у Всесвітній виставці в Парижі (1900 р.) дало поштовх заявити про м. Коломию, як відомий центр гончарства Східної Галичини початку XX ст. Її закінчили: О. Білоскурський, С. Патковський, П. Кошак, Ф. Марковський та ін., твори яких зберігаються в музеї.

У колекції представлено низку творів майстрів, які почали відроджувати давні традиції коломийської кераміки в 70-х роках минулого століття. Серед них — роботи В. Петраша, В. Кахнікевича (1917–2001), Т. Матеїчука, Р. Подоляка, Л. Цибульської. Збірку доповнюють твори родини Кахнікевичів-Никоровичів: М. Кахнікевич, Н. Никорович, С. Никорович.

Пошуками нових форм та засобів орнаментики вирізняється творчість М. Лобурак. Окреме місце в колекції посідають твори самодіяльної майстрині М. Ковальчук із с. Великий Ключів Коломийського району.

Кераміка м. Косова представлена в музейній збірці понад двома тисячами виробів невідомих майстрів та творів видатних гончарів кінця XIX — XX ст. Серед них найбільш знаними майстрами, класиками гончарного мистецтва в Косові були родина Баранюків та О. П. Бахматюк (1820–1882). Крім побутового посуду, вони виготовляли високохудожні

1

2

кахлі до печей, які заслуговують глибокого наукового вивчення та популяризації.

На творчості цих майстрів розвиток косівської кераміки не припинився. У 20–50-х роках XX ст. завдяки відомим родинним династіям у Косові відбуваються процеси відродження й становлення гончарного промислу. Провідне місце займали родинні династії Совіздраноків-Цвіликів, Тим'яків, Рошчб'юків.

У збірці музею поважне місце займають твори Олександрів (1945–1999) та Василя Швеців, Євгенії (1946–2006) та Ярослава (1945–1996) Зарицьких, Людмили та Ярослава Прокопиків, В. Стрипка, Миколи та Лідії Ткачів, В. Джуранюк, О. Бейсюк.

Село Пістинь у музейній збірці репрезентують миски, тарелі, дзбанки, кахлі, вази невідомих і відомих майстрів середини XIX та початку XX ст. (484 твори). Найкращим творцем пістинської кераміки був Дмитро Зондюк (середина XIX ст.).

Кераміка селища Кути в збірці музею налічує 758 творів. Про гончарство у Кутах у XIX ст. мало відомостей. Це був в основному вжитковий посуд, неполиваний, зокрема чорного кольору (димлений).

Кращими традиціями кутського гончарства є творчість М. Я. Волощука (1906–1959), учня П. Г. Кошака. Зберігаються в музеї також твори інших майстрів: М. Ф. Угринюка (1907–1983), Я. К. Матусевич (1926–1980), М. В. Онисим'юк, подружжя Миколи та Марії Джумариків, Л. Шпигаленко.

Збірка кераміки Коломийського музею — це комплексний аналіз розкриття минулого й сучасного, нерозривна єдність практичного й суто естетичного ставлення до творчих досягнень кількох поколінь митців Коломиї, Косова, Пістині, Кут, їх ролі в духовній культурі Підкарпаття.

Романа Романівна Баран,
завідуюча відділом кераміки

1. **Кяхля «Панський виїзд».** XIX ст. Глина, розпис, полива. 20x23. О. П. Бахматюк (1820–1882). 2. **Кяхлі «Святий Миколай», «Дзвонар».** XIX ст. Глина, розпис, полива. 20x23. О. П. Бахматюк (1820–1882). 3. **Двійнята.** 1986. Глина, фляндрування, полива. 9,5x15. **Свічник-чок.** 1984. Глина, фляндрування, полива. 10,7x7,2. **Кошичок.** 1983. Глина, фляндрування, полива. 9x17,8. О. М. Козак (1934–2004). 4. **Свічник-триїця.** 1956. Глина, розпис, полива. 13,5x33,5. **Плесканець.** 1963. Глина, риткування, полива. 14x5x26. П. Й. Цвілик (1891–1964). 5. **«Зозулька-окарина»** (музичний інструмент). 1977. Глина, фляндрування, полива. 27x18,5. **«Корівка».** 1959. Глина, ліпка, розпис, полива. 27x22,5. М. І. Рошчб'юк (1903–1972). 6. **«Вертеп».** 1982. Глина, ліпка, розмальовка, лак. 50x38. М. Ф. Ковальчук (1934–1992). 7. **Кяхлі «Танцююча пара», «Музикант».** 1979. Глина, риткування, полива. 21x21. Н. В. Вербівська (1929). 8. **Дзбанок-бутиль.** 1989. Глина, риткування, полива. 8x26. **Вазон «Баран».** 1980. Глина, формування, ліпка, розпис, полива. Висота 36,5. В. І. Джуранюк (1948). 9. **«Гончарі на базарі».** 1981. Глина, димлення. 28x14,5x28,5. М. В. Кікоть (1931–1994). 10. **Декоративна тарілка «Вівчар».** 1972. Глина, риткування, полива. d 29. С. М. Волощук (1928–1985).

3

4

5

Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського Kolomyiskyi Museum of Folk Arts of Gutsulshchina and Pokuttya named after Yosafat Kobrynsky

The collection of art ceramics of the museum consists of 5 thousands exhibits. The oldest examples of domestic ceramics are from the late Trypillya period (2100–1700 BC). The ponderable place of this collection belongs to two terracotta figures: sculptures of a woman and sheep.

Ceramic works of famous pottery cells of Pokuttya (Kolomyia) and Gutsulshchina (Kosiv, Pistyn', Kutychyn village of Kosiv region) of the period from the 18th century till nowadays are widely represented in the museum.

Pottery works belong to the most famous phenomena in artistic creation of habitants of Prykarpattia. The widest production was creation of domestic tableware such as bowls, plates, *dzbanoks*, *kolachi*, lanterns (candlesticks) and glazed tiles for stoves facing.

Ceramic collection of Kolomyia has got over one thousand (1,041) works and is represented by works of unknown folk masters and by creations of graduate students of Kolomyia Pottery School (1876–1914).

Painting of the ancient Kolomyia ceramics is peculiar for its stylish flower-geometrical images which made by points, circles, circle wavy lines, meanders etc. Artists used two-colored green-brown range on white background and otherwise and technique of horn painting (*flyandruvannya*). And at first on tiles (of the middle of the 19th century) we can see a combination of two techniques: *rytuvannya* (graphical figurative drawing carving) and *flyandruvannya*.

The famous potters of the end of the 19th century and of the beginning of the 20th century such as Voitsek and Carol Slavitski, Anton Maryichuk, Carol Sanoitsa and others continued folk traditions of Kolomyia ceramics. The creation of Kolomyia Pottery School and its taking part in the World Exhibition in Paris (1900) gave a shove to declare about Kolomyia town as a famous centre of pottery of Eastern Galychyna of the beginning of the 20th century. It was finished by O. Biloskurskyi, S. Patkovskyi, P. Koshack, F. Markovskiy and others whose works are saved in the museum.

A range of works made by artists who began to renovate ancient traditions of Kolomyia ceramics in 70ies of the last century is represented in the museum collection. Among them are works of V. Petrush, V. Kakhnikevych (1917–2001), T. Mateychuck, R. Podolyack, and L. Tsybul'ska. Works of Kakhnikevychs-Nykorovychs families are added to this collection.

1. The tile **Lordly Ride**. 19th cent. Clay, painting, glaze. 20x23. O.P. Bakhmatyuck (1820–1882). 2. Tiles **The Saint Mykolay, The Bell-ringer**. 19th cent. Clay, painting, glaze. 20x23. O.P. Bakhmatyuck (1820–1882). 3. **The Twins**. 1986. Clay, horn painting, glaze. 9.5x15. **The Small Candlestick**. 1984. Clay, horn painting, glaze. 10.7x7.2. **The Small Basket**. 1983. Clay, horn painting, glaze. 9x17.8. O.M. Kozack (1934–2004). 4. **The Triple Candle-Stick**. 1956. Clay, horn painting, glaze. 13.5x33.5. **The Splashier**. 1963. Clay, carving, glaze. 14x5x26. P.Y. Tsvilyck (1891–1964). 5. **The Cuckoo** (music instrument). 1977. Clay, horn painting, glaze. 27x18.5. **The Small Cow**. 1959. Clay, modeling, painting, glaze. 27x22.5. M.I. Roshchybyuck (1903–1972). 6. **Nativity Scene**. 1982. Clay, modeling, ornament, varnish. 50x38. M.F. Kovalchuck (1934–1992). 7. Tiles **The Dancing Couple, The Musician**. 1979. Clay, carving, glaze. 21x21. N.V. Verbyvska (1929). 8. **The Jar-Large Bottle**. 1989. Clay, carving, glaze. 8x26. **The vase Ram**. 1980. Clay, modeling, sculpture, painting, glaze. 36.5. V.I. Dzhuranyuck (1948). 9. **The Potters at the Market**. 1981. Clay, blackfiring. 28x14.5x28.5. M.V. Kickot' (1931–1994). 10. The decorative plate **The Sheep Farmer**. 1972. Clay, carving, glaze. d. 29. S.M. Voloshchuck (1928–1985).

6

M. Loburak's art is different by searches of new forms and methods of ornaments. Works of self-activity artist M. Kovalchuck from Velykyi Klyuchyv village of Kolomyia region take a separate place in the collection.

Ceramics of Kosiv is represented in the museum collection by over two thousands works of unknown artists and by works of prominent potters of the end of the 19th–20th centuries. Among them the most well-known artists, classics of pottery art were families of Baranyuks and O. P. Bakhmatyuck (1820–1882). Besides domestic table-ware, the artists made high-artistic tiles for stoves which are worth of deep learning and popularity.

The development of Kosiv ceramics did not stop on these artists' works. In 20–50s of the 20th century due to famous family dynasties in Kosiv processes of renovation and development of pottery are taking place in Kosiv. Families of Sovizdranyucks-Tsvilycks, Tymjaks, Roshchybyucks had played a leading role in these processes.

7

Works of Oleksandra (1945–1999) and Vasyl Shvets, Eugenia (1946–2006) and Yaroslav (1945–1996) Zanytskys, Lyudmyla and Yaroslav Prokopyks, V. Strypko, Mykola and Lidia Tkach, V. Dzhuranyuck, and O. Beysyuck take a worthy place in the museum collection.

Pistyn' village represents bowls, plates, *dzbanoks*, tiles, and vases made by unknown and famous artists of the middle of the 19th and the beginning of the 20th centuries (484 works) in the museum collection. The best artist of Pistyn' ceramics was Dmytro Zondyuk (the middle of the 19th century).

Ceramics of Kutychyn village has got 758 works in the museum collection. There is little information about Kutychyn pottery of the 19th century. It was generally domestic table-ware, particularly blackfired pottery.

The best traditions of Kutychyn pottery are embodied in P. G. Koshack's student, M. Y. Voloshchuck's (1906–1959) art. Works of M. F. Ugrynyuck (1907–1983), Y. K. Matusevych (1926–1980), M. V. Onysymyuck, Mykola and Maria Dzhumaryck couple, L. Shpytalenko are saved in the museum.

The collection of Kolomyia museum ceramics is a complex analysis of an opening of Past Modern, an indissoluble unity of practical and especially aesthetically beautiful relation to artistic achievements of several generations of artists of Kolomyia, Kosiv, Pistyn', Kutychyn and their roles in spiritual culture of Pidkarpattia.

by **Romana Romanivna Baran**,
Head of the Ceramics Department

8

9

10